

СТАНОВИЩЕ

за доц. дфсн Нако Райнов Стефанов – доктор по история,
участник в конкурса за „професор” в Софийския университет „Св. Кл. Охридски” по
научна специалност 2.3. „Философия (Философски аспекти на развитието на страните
от Източна Азия)”
ДВ, бр.33 от 26.04.2011 г.

Рецензент: проф. дфсн Донка Александрова, доктор по изкуствознание

I. Факти от биографията на кандидата:

Познавам научно - изследователската, преподавателската и обществената дейност на доц. Нако Стефанов през последните почти двадесет години. Без никакво преувеличение може да се каже че кандидатът за „професура” по проблемите на Източна Азия отдавна е завоювал това звание и е признат не само от своите възпитаници, но преди всичко от колегите си от България, Източна Европа и азиатските страни. Доказателствата за това мое твърдение могат да се открият в:

- *Блестящото образование*, получено от Ленинградския (сега Санкт Петербургски университет). Публична тайна, потвърждавана многократно не само от българските, но и от индийски и китайски специалисти, е, че най-добрите изтоковеди в света са възпитаниците на този университет;

- *Специализациите* му в Япония, Унгария, Италия:

Токийски държавен университет – Япония, катедра по социология и социална психология;

Институт по изследване на Изтока (Институт востоковедения) –Москва при АН на СССР;

(JETRO and JPC-SED (Japan Productivity Center for Socio-Economic Development), Tokyo, Japan;

JICA and JPC-SED (Japan Productivity Center for Socio-Economic Development), Osaka, Japan;

JICA and Hungary Centre of Productivity in Budapest, Hungary;

Bologna, Italy, Cooperation with COFIMP, project 212/03BULG4 Gest 04) и др.

- *Перфектното владение на японски, английски и руски език;*

- *Представените научни публикации* (над 50 монографии и учебници и още толкова студии и статии);

- *Достойнствата на двете му дисертации:*

= за присъждане на образователната и научна степен “доктор на философските науки” на тема: „Философски и културологични аспекти на „японското управление” (2010);

= за присъждане на научната степен „Доктор по история” на тема: „Японските трудови отношения след Втората световна война (втората половина на 40-те – първата половина на 80-те години на ХХ век) (1984);

- *Активното му участие в повече от 40 национални и международни научни форуми* – България, Египет, Япония, Република Корея, Италия, Македония и др.

- *Хабилитационният труд* (независимо, че при наличието на защитена докторска дисертация, той не е необходим) на тема: „Иновационното развитие на страните от Източна Азия – Япония, Република Корея и Китай – философско осмисляне”, който

представя оригинална „*summa summarum*” на цялата му научно-изследователска дейност, свързана с цивилизациите на Източна Азия до момента.

- *Работата му като преподавател* в Софийския университет „Св.Кл. Охридски”, ФКНФ, ЦИЕК, катедра „Езици и култури на Източна Азия”; Техническият университет –София; Пловдивския университет „П. Хилендарски”; НБУ-София и др.

- *Тематичното многообразие на лекционните курсове* в различните университети: от Увод в японистиката и Социолингвистика на японския език до Модели на социо - икономическото развитие на Източна Азия и Модели на управление на човешките ресурси и Организационни иновации и квалификационно усъвършенстване.

- *Научната компетентност и организационни умения* на доц. Нако Стефанов са оценени от множество институции и организации като: Европейската асоциация по персонален мениджмънт, на чийто Изпълнителен комитет е член (1997-1999); Националният семинар по управление на поддръжката на оборудването, на който е ръководител (2003-2011); Управител е на Института по стратегическо управление – София (2005-2011); Заместник главен редактор е на сп.„Човешки ресурси” на обществени начала (2005-2011); Член е на експертните групи към НАОА (Национална агенция по оценка и акредитация) (2006-2011) и др.

През 2010 г. е избран за ръководител на катедра „Езици и култури на Източна Азия”, ФКНФ, СУ „Св.Кл.Охридски”.

Прави впечатление участието на учения в редица организации и институции на обществени начала, което е израз на неговата посветеност и всеотдайност към проблемите на социално-икономическата организация на обществото.

- *Отличията и наградите за приноса му* към теоретическата разработка и практическото приложение на идеите му за управление на икономиката.
- *Фондация „Човешчина”* - Не искам да подмина една дейност на доц. Нако Стефанов, свързана с Фондация „Човешчина”, на която той е един от основателите и дългогодишен вице-президент. Тази НПО близо 20 години полага неимоверни усилия (изцяло на самофинансиране) за хуманизиране на обществото и за включване в иновативния процес интелектуалци от почти всички сфери на живота.

II. Начни приноси:

Преминавайки от „царството” на фактите към аналитичното представяне на научната продукция на кандидата ще се спра на няколко приноси идеи, чиято теоретическа стойност и практическо приложение издигат своя автор до равнището на световните експерти в областта на теорията и управлението на икономиката.

1. На първо място трябва да се подчертае съчетанието от изключителна ерудираност и иновативност на мисълта с практически приложния характер на изследванията. За Н. Стефанов най-неподходящо би било определението „кабинетен учен”. Той не само познава световните тенденции в управлението на икономиката (стратегите на т.н. „Лисабонски процес” или като „Лисабонски дневен ред”(Lisbon Agenda): Мария Жоао Родригес, Кристофър Фриман, Бенгт-Аке Лундвал, Лук Соете, Карлота Перес, Мануел Кастелс, Джовани Доси и Ричард Нелсън. В своите изследвания той съпоставя „Класическото Американско управление”, характеризиращо се с лишаване на операторите от творческо участие, подчинено на индивидуалистичното начало и механичното формалнооперационно отношение към процесите, на „Модела на Японското управление”, което предполага “*Homo creativus*” - пръв управленски модел, който доказва възможността творчеството да стане устойчиво масово явление. Американският модел като символ на егоизма се заменя с Японския модел, при който решаваща е творческата групово-колективистка

платформа на действие. Изгражда се „мостът”, по който, използвайки опита на „Японското управление” ще се формира „Човекът-творец”.

2. За автора в ерата на Глобализацията се осъществява *пребод* от епохата на машинната към епохата на "информационната цивилизация", от машинно-фабричното към "информационното общество". Нашата „турбулентна” епоха, както образно я нарича Н. Стефанов, заменя парадигмата на Индустриалната цивилизация с тази на „Информационната епоха” или „Информационна цивилизация”. През последното десетилетие възникна ново понятие – „Икономика на знанието” или в по-общ смисъл „Общество на знанието” (Питър Дракър. „Епохата на хаоса”). Новата социокултурна парадигма притежава дълбоко демократичен характер и е действителна „оптимистична алтернатива за човечеството”. В новото „Общество на знанието”. информацията или знанието се превръщат в най-ключов фактор в създаването на благосъстояние и развитие. Развивайки масово творческото участие на социалните групи Японският модел предлага мощен вариант за решаване на най-болния проблем на човечеството – бедността.
3. Безспорно най-изявеният български японист Нако Стефанов не се ограничава само в рамките на Японския модел, но разглежда в сравнителен план иновационния опит на страните от Източна Азия със стремеж да осмисли философски неговата същност. „Китайското чудо” и иновационните модели на Република Корея също са анализирани в по-широк план на фона на историческия опит на двете решаващи сили на Желязната завеса – Западна Европа и САЩ и бившия Съветски съюз. Макар и директно назовани в анализа на иновативните процеси се вплитат размисли и оценки за причините, етапите и изводите на т.н. Преход към демокрация в страните от бившия социалистически блок, както и критика към незрялата „Горбачовска „перестройка”. Контекстовото съпоставяне на бившия СССР с Япония довежда до тъжни изводи: Сериозните проблеми с общата мотивация на заетите в иновационния сектор (и не само в него), липсата на сериозна материална заинтересованост, уравниловъчните тенденции и още много други причини стават причина бившият СССР от страна, заемала първо място в света по отношение на броя на заетите в научни изследвания и второ място по финансиране на науката (средният годишен темп на прираст на финансовите разходи за научно обслужване в периода 1950-1985 достига 11%) да отстъпи твърде много в световната класация.
4. Обективната преоценка на „двигателя” т.е. на факторите на иновационното развитие на страните от Източна Азия дава възможност на автора да направи важни изводи за икономическото развитие на България.
5. Като човек, свързал живота си с Индия, бих искала да пожелаая на автора да продължи изследванията си, включвайки и втория азиатски гигант – Бхарата. Драконът (Китай) и Слоноът (Индия) през цялото си хилядолетно развитие са били неразделни.
В настоящия момент най-явният пример за участието и приноса на двете страни е в Югоизточна Азия с потенциал да се развие и в Източна Азия. И Индия, и Китай разглеждат Асоциацията на нациите от Югоизточна Азия (ASEAN) като основен двигател на азиатската икономическа интеграция. Известните водачи на страните от ASEAN желаят да съдействат за издигане на политическия и икономическия статут на Индия и Китай, което ще донесе полза за ASEAN. Те топло приветстват голямото подобряване на индийско-китайските отношения, което допринася за повдигане на нивото на благоденствие в страните-членки на ASEAN. Висш държавник на Сингапур даде публичен израз на тези чувства, заявявайки: „Възраждането на Китай и Индия в икономическо, социално и културно отношение ще измести световния център на

тежестта от Атлантика към Пасифика и Индийския океан”.¹ Докато е очевидно, че страните-членки на ASEAN очакват Индия, Китай, Япония и Република Корея да играят ключови роли заедно с ASEAN в осъществяването на по-тясна азиатска икономическа интеграция, те едновременно считат, че е възможно създаването на множество препокриващи се мрежи.

III. Човекът:

Ако трябва да се посочи илюстрация за героите от прекрасната драма на Максим Горки „Децата на слънцето” трудно ще намерим по-точно покритие от доц. дфсн Нако Стефанов. Той е динамичен, всеотдаен, целеустремен, дълбок като мислител и оригинален лектор – него го търсят студенти, магистранти, докторанти, експерти и обикновени граждани, за които не е безразлично как ще се развие бъдещето на страната ни. Той е учен, преподавател, популяризатор, но преди всичко – генератор на идеи, за осъществяването на които отдава цялото си съществуване.

Като имам предвид посочените качества и дейност на доц.дфсн Нако Райнов Стефанов оценявам високо кандидатурата му и предлагам той да бъде избран за академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ на СУ „Св. Климент Охридски” по научната специалност 2.3. Философия (Философски аспекти на развитието на страните от Източна Азия”).

31 август 2011 г.
София

Подпис:

Проф. дфсн Донка Александрова

¹ Реч на министъра-ментор Лий Куан Ю на официалното откриване на едноименното Училище за политика на 4 април 2005 г.

